

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст
галузь знань 07 "Управління та адміністрування"
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

ЗАТВЕРДЖЕНО
педагогічною радою
Голова педагогічної ради

М. М. Тимошенко
(протокол № 6 від " 29 " 06 2018 р.)

Житомир - 2018

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

СХВАЛЕНО

Цикловою комісією обліково-економічних дисциплін

Протокол від « 17 » 06 2018 року № 11

Голова циклової комісії Магнусевич Т. М. (Магнусевич Т. М.)

ПОГОДЖЕНО

Методичною радою Житомирського агротехнічного коледжу

Протокол від « 21 » 06 2018 року № 6

Голова методичної ради Можарівська І. М. Можарівська І. М.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою Житомирського агротехнічного коледжу

Протокол від « 29 » 06 2018 року № 6

Голова педагогічної ради Тимошенко М. М. Тимошенко М. М.

Гарант освітньої програми:

викладач спеціальних економічних дисциплін

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Житомирського агротехнічного коледжу,

А. П. Масвська А. П. Масвська

РОЗРОБЛЕНО

робочою групою у складі:

Керівник робочої групи (гарант освітньої програми):

Маєвська Антоніна Петрівна, викладач спеціальних економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Члени робочої групи –

Головач Катерина Сергіївна – к. е. н., викладач спеціальних економічних дисциплін;

Рубанець Денис Олексійович – викладач спеціальних економічних дисциплін, спеціаліст першої категорії.

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Житомирський агротехнічний коледж
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Молодший спеціаліст, молодший спеціаліст з фінансів, банківської справи та страхування
Офіційна назва освітньої програми	Фінанси, банківська справа та страхування
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом молодшого спеціаліста, одиничний, 120 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 10 місяців
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 5 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта, базова середня освіта, ОКР кваліфікований робітник
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	3 01.09.2018р. до 01.07.2027 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.zhatk.zt.ua
2 - Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, які володіють фундаментальними знаннями і практичними навичками з фінансів, банківської справи та страхування, а також підготовка здобувачів вищої освіти до подальшого навчання за обраною спеціальністю	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма молодшого спеціаліста, базується на загальновідомих положеннях та результатах сучасних наукових досліджень з фінансів, банківської справи та страхування та орієнтує на актуальні питання спеціальності, в рамках яких можлива подальша професійна кар'єра
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна. Забезпечує отримання загальних та професійних знань, розумінь, навичок та здатностей у галузі фінансів, банківської справи та страхування, що

	<p>мають універсальний характер.</p> <p>Дана освітня програма встановлює сферу діяльності випускників (види економічної діяльності та перелік посад), перелік компетентностей, якими повинен володіти випускник, перелік навчальних дисциплін, практик, курсових робіт, які має вивчити чи виконати здобувач, щоб оволодіти необхідними компетентностями, відповідних програмних результатів навчання, порядок їх оцінювання, підсумкову атестацію, які дозволяють оцінити та порівняти рівень компетентності випускників, а також, вид документа, який видається в результаті успішного виконання освітньої програми.</p>
Особливості програми	<p>Програма передбачає надання студентам необхідного обсягу знань і практичних навичок у галузі фінансів, банківської справи та страхування. Наявність варіативної складової професійно-орієнтованих дисциплін; практична підготовка протягом навчання на відповідних базах практики.</p>

4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	<p>Працевлаштування на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми. Молодший спеціаліст з фінансів, банківської справи і страхування здатний виконувати професійну роботу (коди та назви класифікаційного угруповання професійних назв робіт згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 (із змінами)):</p> <p>3411 Дилери 3411 Фахівець з біржових операцій 3412 Агент страховий 3419 Інспектор з організації інкасації та перевезення цінностей 3419 Інспектор кредитний 3419 Інспектор обмінного пункту 3439 Інспектор 3439 Інспектор – ревізор 4212 Касири в банках та інкасатор</p> <p>Молодший спеціаліст з фінансів, банківської справи і страхування може працювати на посадах: керівника структурних підрозділів банків та інших фінансових установ; керівника фінансових, економічних та адміністративних підрозділів фінансових посередників;</p>
--	--

Подальше навчання	Здобуття кваліфікації бакалавра за освітніми програмами першого рівня вищої освіти
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язування проблем, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, колективні та інтегративні, контекстні технології навчання, підготовка до комплексного кваліфікаційного державного екзамену за фахом
Оцінювання	Екзамени, тестування, звіти з індивідуальних та колективних проєктів, усні презентації, вхідний, поточний, тематичний, рубіжний, підсумковий контроль, залишковий замір знань, захист курсових робіт, практик та комплексний кваліфікаційний державний екзамен за фахом
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Володіння знаннями математичного, статистичного та економічного аналізу для розв'язання спеціалізованих задач та практичних проблем у галузі фінансів, банківської справи та страхування
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1 – Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК2 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, математичних обрахунків та застосовування знань у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3 – Здатність розглядати суспільні явища та економічні процеси в розвитку і конкретних історичних умовах, уявлення про основи філософії, права, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.</p> <p>ЗК 4 – Прагнення до збереження навколишнього середовища, забезпечення збереження здоров'я та життя людини.</p> <p>ЗК 5 – Здатність до формування світогляду щодо розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури, політики.</p> <p>ЗК 6 – Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 7 – Розуміння основних економічних законів суспільства в області економіки та фінансів.</p> <p>ЗК 8 – Здатність використовувати сучасні</p>

	<p>інформаційні технологій для розв'язання різноманітних задач у навчальній та практичній діяльності.</p> <p>ЗК 9 – Здатність до пошуку, обробки та аналізу статистичної, фінансової та облікової інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 10 – Набуття гнучкого мислення та компетентне застосування економічних знань в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті.</p> <p>ЗК 11 – Здатність забезпечувати, аналізувати та оцінювати якість діяльності підприємств, фінансових установ та інших суб'єктів господарської діяльності.</p> <p>ЗК 12 – Здатність до професійного спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами в інших галузях знань).</p> <p>ЗК 13 – Здатність критично оцінювати та прогнозувати культурні події, явища на підставі відповідного обсягу знань.</p> <p>ЗК 14 – Базові уявлення про основи психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК1 – Здатність використовувати економічні закони і категорії, закономірності та принципи ринкової економіки, теорію і практику функціонування фінансів в сучасних економічних умовах, чинне податкове законодавство у своїй практичній діяльності, використовувати основні методи макро- та мікроекономічного аналізу для розв'язання професійних задач.</p> <p>ФК 2 – Здатність до осмислення концептуальних основ економічної теорії (політичної економії), які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади й закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.</p> <p>ФК 3 – Здатність до опрацювання нормативної, правової, методичної, наукової та довідкової літератури українською та іноземними мовами.</p> <p>ФК 4 – Здатність застосовувати знання законодавства та національних та міжнародних</p>

стандартів.

ФК 5 – Здатність організувати роботу відповідно до вимог охорони навколишнього середовища, безпеки життєдіяльності й охорони праці.

ФК 6 – Вміння використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, математичної, статистичної, правової та інших наук для аналізу стану фінансових систем.

ФК 7 – Оволодіння навичками ідентифікації суб'єктів фінансових відносин у сфері оподаткування, кредитування, страхування, фінансового планування.

ФК 8 – Розширити базові знання у сфері фінансів, банківської справи, оподаткування та страхування, необхідні для освоєння професійно-орієнтованих дисциплін.

ФК 9 – Здатність опанувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку економіки, державних фінансів, податкової системи, фінансів суб'єктів господарювання, банківської системи та страхування.

ФК 10 – Здатність організувати ведення бухгалтерського, фінансового, управлінського і податкового обліку на підприємствах різних форм власності та в фінансових установах.

ФК 11 – Уміння застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК 12 – Здатність використовувати вимоги законодавства при проведенні бюджетної політики, формуванні бюджетів різних рівнів, нарахуванні та сплаті загальнодержавних, місцевих податків і зборів, інших податкових платежів.

ФК 13 – Сформувати базові знання необхідні для організації діяльності підприємств різних форм власності, фінансових установ, страхових компаній.

ФК 14 – Здатність застосовувати основні методичні прийоми проведення аудиту й надання аудиторських послуг, виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи і страхування.

ФК 15 – Здатність управляти фінансово-господарською діяльністю підприємств, фінансових установ та фінансовими ризиками.

ФК 16 – Здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері монетарного, фіскального

	<p>регулювання та регулювання фінансового ринку.</p> <p>ФК 17 – Здатність складати та аналізувати фінансову, статистичну та податкову звітність.</p> <p>ФК 18 – Здатність здійснювати управління, формувати та реалізувати комунікації у сфері фінансів, банківської справи і страхування</p> <p>ФК 19 – Здатність до аналізу та оцінювання суб'єктів фінансового ринку та ролі його структурних елементів у розвитку фінансової системи країни.</p> <p>ФК 20 – Здатність застосовувати знання на практиці, аналізувати та порівнювати інформацію отриману з різних джерел, приймати управлінські рішення.</p> <p>ФК 21 – Здатність організувати професійну діяльність в колективі; уміння формулювати і делегувати професійні завдання; уміння взаємодіяти з іншими особами для реалізації прийнятних рішень у професійних питаннях.</p> <p>ФК 22 – здатність здійснювати аналітичну обробку фінансової звітності з метою оцінки ефективності функціонування фінансових об'єктів; здійснювати аналіз результатів фінансової діяльності; розв'язувати нестандартні задачі.</p>
7 - Програмні результати навчання	
ПРН1	Розуміння сутності та принципів розвитку суспільства, природи і мислення, культурологічних питань сучасності з позицій вшанування традицій і звичаїв свого народу та культурного надбання людства.
ПРН2	Здатність аналізувати історичні події та процеси.
ПРН3	Уміння проводити моніторинг змін у законодавстві, орієнтуватися у нормативних актах, щоб забезпечувати правомірність рішень.
ПРН4	Формування необхідного рівня знань та набуття практичних навичок ділового спілкування, читання та перекладу оригінальної іншомовної літератури з фаху, робота з документацією.
ПРН5	Володіти базовими знаннями фундаментальних розділів математики в обсязі, необхідному для застосовування економіко-математичних методів у обраній професії.
ПРН6	Уміння використовувати економічні закони і категорії, закономірності та принципи ринкової економіки, оперувати економічними категоріями та поняттями.
ПРН7	Уміння використовувати у практичній діяльності знання з теорії грошей, фінансів і кредиту, статистики, організації грошово-кредитного регулювання, банківської та біржової справи, організації кредитування, інвестування, фінансового менеджменту.

ПРН8	Уміння застосовувати законодавчі та інші нормативно-правові акти податкового та бюджетного законодавства.
ПРН9	Уміння визначати функціональні області та взаємозв'язок між суб'єктами фінансових систем.
ПРН10	Володіння методологічними основами організації фінансової діяльності на різних рівнях.
ПРН11	Уміння застосовувати законодавчі та інші нормативно-правові акти з охорони праці та техніки безпеки.
ПРН12	Уміння застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіння інформаційними технологіями у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
ПРН13	Володіння навичками письмової та усної презентації наукового та практичного матеріалу.
ПРН14	Уміння організувати професійну діяльність в колективі.
ПРН15	Уміння використовувати у практичній діяльності методи економічного та фінансового аналізу для розв'язання професійних задач.
ПРН16	Уміння аналізувати результати фінансової діяльності підприємств, організацій фінансових установ.
ПРН17	Уміння застосовувати знання та вміння для розв'язання якісних та кількісних задач.
ПРН18	Уміння використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з фундаментальних дисциплін в процесах управління фінансово-господарською діяльністю підприємств, фінансових установ, страхових компаній.
ПРН 19	Уміння оформляти бухгалтерські документи, складати фінансову звітність, визначати суми податків, зборів, платежів до бюджетів різних рівнів, розраховувати величину інфляції, індекси цін, визначати курс і котирування валют, оцінювати вартість цінних паперів, розраховувати ціну капіталу, управляти фінансовими ризиками та розуміти сутність інвестиційних процесів в реальному та фінансових секторах економіки.
ПРН 20	Уміння застосовувати отримані знання на практиці, виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування, приймати управлінські рішення.
ПРН21	Розуміння історичних коренів сучасних економічних, політичних, соціальних та духовних проблем, їх взаємозв'язок із зовнішніми факторами.

8-Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями та викладачі вищої категорії.
-----------------------------	---

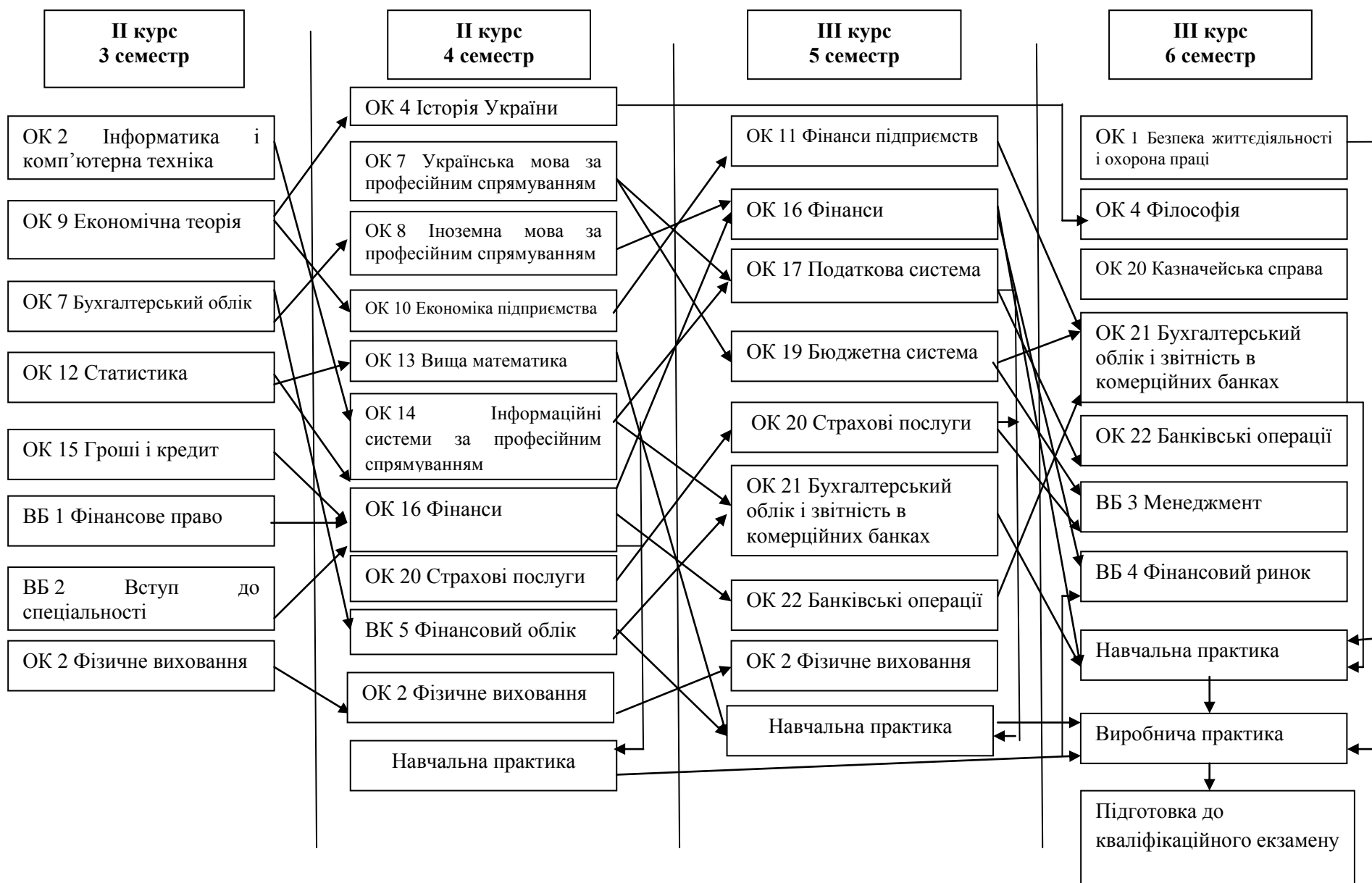
	<p>висококваліфіковані спеціалісти.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять курси підвищення кваліфікації та стажування в т. ч. на підприємствах, в установах, організаціях.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Навчальні корпуси;</p> <p>Гуртожитки;</p> <p>Тематичні кабінети;</p> <p>Спеціалізована лабораторія;</p> <p>Комп'ютерні класи;</p> <p>Пункти харчування;</p> <p>Точки бездротового доступу до мережі Інтернет;</p> <p>Мультимедійне обладнання;</p> <p>Спортивний комплекс</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>офіційний сайт ЖАТК: www.zhatk.zt.ua;</p> <p>доступ до мережі Інтернет;</p> <p>пакет MS Office 365;</p> <p>програми 1С:Бухгалтерія 8,</p> <p>ПЗ "Єдине вікно (EDZV), М.Е.Дос версія: 10.01.213;</p> <p>бібліотека, читальна зала;</p> <p>освітній портал;</p> <p>графіки навчального процесу;</p> <p>навчальні і робочі плани;</p> <p>навчальні та робочі програми дисциплін;</p> <p>навчально-методичні комплекси дисциплін;</p> <p>дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін;</p> <p>програми практик;</p> <p>методичні вказівки щодо виконання курсових проектів (робіт), дипломних проектів (робіт);</p> <p>критерії оцінювання рівня підготовки;</p> <p>пакети комплексних контрольних робіт;</p> <p>пакети екзаменаційних матеріалів.</p>
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних та науково-педагогічних працівників у вітчизняних ЗВО, на підприємствах, в установах організаціях.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	непередбачено

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1 Обов'язкові дисципліни у загальної підготовки			
ОК 1.	Безпека життєдіяльності і охорона праці	3	екзамен
ОК 2.	Інформатика і комп'ютерна техніка	4	
ОК 3.	Фізичне виховання	3	залік
ОК 4.	Філософія	3	залік
ОК 5.	Фінанси підприємств	3	залік
ОК 6.	Історія України	3	
ОК 7.	Українська мова за професійним спрямуванням	3	
ОК 8.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	
ОК 9.	Економічна теорія	3	
ОК 10.	Економіка підприємства	4	
ОК 11.	Бухгалтерський облік	4	
ОК 12.	Статистика	3	
ОК 13.	Вища математика	3	
ОК 14.	Інформаційні системи за професійним спрямуванням	3	
Всього по циклу загальної підготовки		45	
1.2 Обов'язкові дисципліни професійної підготовки			
ОК 15.	Гроші і кредит	3	
ОК 16.	Фінанси	5	екзамен, курсова робота
ОК 17.	Податкова система	5	залік
ОК 18.	Казначейська справа	3	залік
ОК 19.	Бюджетна система	3	залік
ОК 20.	Страхові послуги	5	екзамен

ОК 21.	Бухгалтерський облік і звітність в комерційних	4	екзамен
ОК 22.	Банківські операції	5	екзамен, курсова робота
Всього по циклу професійної підготовки		33	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		78	
2. Вибіркові компоненти освітньої програми			
2.1 Вибіркові дисципліни загальної підготовки			
ВБ 1.	Фінансове право	3	
	<i>Правове регулювання діяльності підприємств</i>		
ВБ 2.	Вступ до спеціальності	3	
	<i>Введення в бізнес</i>		
ВБ 3.	Менеджмент	3	Залік
	<i>Управління витратами</i>		
2.2 Вибіркові дисципліни професійної підготовки			
ВБ 4.	Фінансовий ринок	4	
	<i>Фінансовий аналіз</i>		
ВБ 5.	Фінансовий облік	5	
	<i>Управлінський облік</i>		
	Всього за вибірковою частиною	18	
Практична підготовка			
	Навчальна практика	15	залік
	Виробнича практика	3	залік
	Екзаменаційна сесія	6	Комплексний кваліфікаційний екзамен
Загальний обсяг програми		120	

Структурно-логічна схема ОПШ

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої професійної програми спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» проводиться у формі комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня молодшого спеціаліста із присвоєнням кваліфікації: молодший спеціаліст, освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст з фінансів, банківської справи та страхування.

На підсумкову атестацію виносяться система компетентностей, що визначена в цій освітній програмі та відповідні програмні результати навчання відповідно до спеціалізації підготовки.

До структури комплексного кваліфікаційного екзамену входить оцінювання компетентностей з таких дисциплін: фінанси, податкова система, бюджетна система, облік і звітність у комерційних банках та банківські операції. Підсумкова атестація може проводитись в усній, письмовій, тестовій або комбінованій формах.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП

Загальні компетентції	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20	ОК21	ОК22	ВБ 1	ВБ 2	ВБ 3	ВБ 4	ВБ 5	
ЗК1	+				+				+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		+	
ЗК2	+			+	+				+	+	+	+	+	+		+	+	+	+			+						
ЗК3				+		+										+					+	+	+					
ЗК4	+		+	+																								
ЗК5				+																								
ЗК6							+	+	+				+															
ЗК7										+					+		+	+				+				+		
ЗК8		+									+		+	+	+							+		+				
ЗК9					+				+		+	+	+	+					+	+	+					+	+	
ЗК10										+	+	+									+							
ЗК11															+						+				+			
ЗК12					+		+	+			+	+			+		+	+	+	+	+						+	
ЗК13				+				+																				
ЗК14						+																		+				

6. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОПШ

Фахові компетенції	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20	ОК21	ОК22	ВБ 1	ВБ 2	ВБ 3	ВБ 4	ВБ 5	
ФК1					+				+	+						+	+	+				+	+					
ФК2									+							+												
ФК3	+						+	+	+			+	+		+					+			+	+				
ФК4	+								+		+							+					+	+				
ФК5	+																						+					
ФК6													+		+	+				+			+					
ФК7					+												+			+		+						
ФК8					+									+	+	+	+	+		+		+						
ФК9					+					+				+	+	+	+	+	+			+						
ФК10		+									+											+						+
ФК11		+												+							+		+					
ФК12																		+	+				+					
ФК13					+				+	+	+																	
ФК14																+	+				+							
ФК15					+																					+		
ФК16																											+	
ФК17											+	+					+	+										+
ФК18																		+			+		+			+		
ФК19																												
ФК20	+			+		+			+		+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+		+	+	+
ФК21	+								+	+		+			+						+				+	+		
ФК22													+	+								+						+

8. Перелік нормативних документів, на яких базується ОПП

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Довідник користувача ЄКТС-2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/press/announcements/860/> .
4. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти [Електронний ресурс] / кол. авторів. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>.
5. Національна рамка кваліфікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п> .
6. Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010. – К.: Вид-во "Соцінформ", 2010.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>];
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page>]
9. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації / авт.: В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / за ред. В. Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
10. TUNING (Education). Reference Points for the Design and Delivery of Degree Programmes in Education [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org>.